

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Захист інформації»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Освітня програма/спеціалізація	122 Комп'ютерні науки
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну науковий ступінь і
вчене звання посада

Парфьонова Т.О., доцент кафедри комп'ютерних наук та
інформаційних технологій, к.ф.-м.н.
Карнаухова Г.В., ст. викладач кафедри комп'ютерних наук та
інформаційних технологій

Контактний телефон	+380970268704
Електронна адреса	ta.annet @ gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн консультації через середовище дистанційного навчання el.puet.edu.ua, Skype, Viber, Telegram (для погодження он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити) та згідно затвердженого графіка консультацій (субота 7 пара)
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Основною метою вивчення дисципліни “Захист інформації” є засвоєння основних понять та категорій комп'ютерної безпеки, вивчення принципів побудови комплексних систем захисту інформації, розробки, дослідження та застосування механізмів захисту інформації, що ґрунтуються на використанні алгоритмів традиційної (симетричної) криптографії та криптографії з відкритим ключем для забезпечення автентичності, цілісності та конфіденційності інформаційних систем та технологій
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., лабораторні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та лабораторні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, інфографіка Практичні методи: лабораторні роботи, вирішення задач; моделювання ситуацій і об'єктів, творчі завдання Методи самостійної роботи вдома: проблемно -пошукові; проектного навчання; колективної розумової діяльності; застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні; Методи дистанційного навчання; Комп'ютерні та мультимедійні методи: використання освітніх мультимедійних презентацій.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен

Базові знання	Вивчення дисципліни базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні дисциплін Алгебра та геометрія, Дискретна математика, Математична логіка, Математичний аналіз Операційні системи та системне програмування
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.</p> <p>ПР2. Використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проектування та реалізації об'єктів інформатизації.</p> <p>ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2).</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3).</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4).</p> <p>Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК6).</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК7).</p> <p>Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК8).</p> <p>Здатність працювати в команді (ЗК9).</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК10).</p> <p>Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК11).</p> <p>Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК12)</p> <p>Здатність до математичного формулювання та досліджування неперервних та дискретних математичних моделей, обґрунтовування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач у галузі комп'ютерних наук, аналізу та інтерпретування (СК1).</p> <p>Здатність застосовувати методи та засоби забезпечення інформаційної безпеки, розробляти й експлуатувати спеціальне програмне забезпечення захисту інформаційних ресурсів об'єктів критичної інформаційної інфраструктури (СК14).</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завданнясамостійноїроботиу розрізі тем
Модуль 1. Модуль 1.Безпека і захист даних		
<p>Тема 1. Теоретичні основи інформаційної безпеки</p> <p>Тема 2. Інформаційна система персональних даних</p> <p>Тема 3. Апаратні засоби захисту інформації</p> <p>Тема 4. Програмні засоби, що містять небезпеку</p>	<p>відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально консультативних занять для перевірки засвоєння матеріалу пропущених занять; перевірка виконання модульних контрольних робіт.</p>	<p>опрацьовують матеріал лекцій; готуються до лабораторних завдань; виконують домашні роботи; працюють із літературою.</p>
Модуль 2 Засоби криптографічного захисту		

<p>Тема 5. Криптографічний захист інформації</p> <p>Тема 6. Безпека в комп'ютерних мережах</p> <p>Тема 7. Захист інформації в глобальних мережах</p>	<p>відвідування занять; опитування на заняттях; опитування в процесі індивідуально консультативних занять для перевірки засвоєння матеріалу пропущених занять; перевірка виконання модульних контрольних робіт.</p>	<p>опрацьовують матеріал лекцій; готуються до лабораторних завдань; виконують домашні роботи; працюють із літературою.</p>
--	---	--

Інформаційні джерела

1. Nigel Cawthorne. Alan Turing: The Enigma Man. – Acturus, 2019. – 128 p.
2. Вишня В. Б. Основи інформаційної безпеки : навч. посібник / В. Б. Вишня, О. С. Гавриш, Е. В. Рижков. Дніпро : Дніпроп. держ.ун-т внутріш. справ, 2020. 128 с.
3. Гребенюк А.М. Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник / А.М. Гребенюк, Л.В. Рибальченко. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутріш. справ, 2020. – 144 с.
4. Інформаційна безпека/ За ред. Ю. Я. Бобала та І. В. Горбатого, Львівська політехніка, 2019.-540 с.
5. Інформаційна безпека. Підручник / В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова – К.: Видавництво Ліра-К, 2021. – 412 с.
6. Кібербезпека : сучасні технології захисту. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / С. Е. Остапов, С. П. Євсєєв, О.Г. Король. – Львів: «Новий Світ- 2000», 2020 . – 678 с.
7. Кібербезпека в сучасному світі : матеріали III Всеукраїнської науковопрактичної конференції (м. Одеса, 19 листопада 2021 р.) / за ред. О. В. Дикого ; уклад.: С. А. Горбаченко, Н. І. Логінова. – Одеса, 2020. – 148 с.
8. Кібербезпека: лабораторний практикум з основ криптографічного захисту/ Євсєєв С.П. , Король О.Г. Новий світ-2000, 2021.-241 с.
9. Криптоаналіз. Криптографічні протоколи / О.М. Гапак // Навчальний посібник з курсу «Комп'ютерна криптографія» для студентів інженерно-технічного факультету спеціальності 123-«Комп'ютерна інженерія». Ужгород: видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2021р. – 96с..
10. Лісовська Ю. Кібербезпека. Ризики та заходи. - К.: Кондор, 2019. - 272 с.
11. Логінова Н. І. Правовий захист інформації : навч. посібн. / Н. І. Логінова, Р. Р. Дробожур. - Одеса : Фенікс, 2015. - 264 с.
12. Організаційно-правові основи захисту службової 0-64 інформації: навч. посіб. /І. П. Касперський, С. О. Князев, О. І. Матяш та ін. - Київ : Нац. акад. СБУ, 2017.-120 с.
13. Організація захисту інформації з обмеженим доступом: навч. посіб. /А.М.Гуз, І.П.Касперський, С.О.Князев та ін. – К.: Нац. акад., СБУ, 2018. –252 с
14. Стандарти захисту персональних даних в соціальній сфері / М. В. Бем,, І. М. Городиський. –Львів: б.в., 2018. - 110 с.
15. Тарнавський Ю.А. Технології захисту інформації [Електронний ресурс]: підручник. – К.: КП ім. Горя Сікорського, 2018. – 162 с. Режим доступу до ресурсу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/23896/1/TZI_book.pdf

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

On-line середовище JSLinux <https://jslinux.org/>

Тренажери

Лінійні діофантові рівняння. Порівняння

Стандарт шифрування DES

Шифри із симетричним ключем

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та

тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Політика щодо відвідування:
відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за вид навчальної роботи
Модуль 1..Безпека і захист даних	
Тема 1. Теоретичні основи інформаційної безпеки	
Лабораторна робота 1	3
Лабораторна робота 2	3
Тема 2. Інформаційна система персональних даних	
Лабораторна робота 3	3
Тема 3. Апаратні засоби захисту інформації	
Лабораторна робота 4	3
Тема 4. Програмні засоби, що містять небезпеку	
Лабораторна робота 5	3
Модульний контроль	6
Всього за модулем 1	21
Модуль 2 Засоби криптографічного захисту	
Тема 5. Криптографічний захист інформації	
Лабораторна робота 6	3
Лабораторна робота 7	3
Лабораторна робота 8	3
Лабораторна робота 9	3
Лабораторна робота 10	3
Лабораторна робота 11	3
Лабораторна робота 12	3
Лабораторна робота 13	3
Тема 6. Безпека в комп'ютерних мережах	
Лабораторна робота 14	3
Тема 7. Захист інформації в глобальних мережах	
Лабораторна робота 15	3
Лабораторна робота 16	3
Поточна модульна робота	6
Всього за модулем 2	39
Поточний контроль	60
Підсумковий контроль	40
Всього по курсу	

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни